

परिपत्रक क्र. 273

विषय :- संस्था नोंदणी अधिनियम 1860 अन्वये संस्था नोंदणी याबाबतची प्रणाली

धर्मादाय संघटनेच्या विभागीय कार्यालयांस संस्था नोंदणी अधिनियम 1860 अन्वये धार्मिक तसेच धर्मादाय स्वरुपाचे उद्देश असलेल्या संस्था नोंदविल्या जातात. या नोंदणीच्या कार्यपध्दतीबद्दल या कार्यालयाकडे तसेच शासनाकडे तक्रारी आलेल्या असल्याने, विभागीय कार्यालयांत याबाबत कोणती पध्दत अवलंबिली जाते याचे अभिप्राय मागविले होते. आलेल्या अभिप्रायावरून याबाबत वेगवेगळ्या पध्दती अनुसरल्या जात असल्याचे दिसून आले आहे. या कार्यपध्दतीत एकसूत्रता असावी व कोणती कार्यपध्दत अनुसरली जावी, तसेच संस्था नोंदणीची कार्यवाही तक्रारी न उद्भवता जलद गतीने व्हावी या दृष्टीकोनातून संस्था नोंदणीबाबतचे प्रस्ताव व त्या सोबतच्या आवश्यक असणाऱ्या कागदपत्राचे जसे अग्रेषणपत्र, ज्ञापन, नियम नियमावलीत आवश्यक असणारे मुद्दे, पहिल्या कार्यकारी मंडळातील पदाधिकारी व सदस्य यांचे संमतीपत्र, अधिकारपत्र, संस्थेची मालमत्ता, प्रस्तावात सामील असलेल्या कागदपत्रातील मजकूराबाबतची सत्यता, तसेच संस्थेचे कार्यालयाबाबतचे प्रतिज्ञापत्र (शपथपत्र) इत्यादीचे तयार केलेले नमुने या परिपत्रकाचे परिशिष्टात निर्दिष्ट केलेले आहेत त्याचे अनुकरण करण्यांत यावे.

संस्था नोंदणी अधिनियम 1860 चे अधिनियमानुसार संस्थेची नोंदणी करतेवेळी ज्ञापनातील व नियमावलीतील सर्व तपशील व्यवस्थित असल्याबद्दल खात्री केल्याशिवाय नोंदणी प्रस्तावावर कार्यवाही करण्यात येऊ नये. तसेच संस्थेचे उद्देश सदर अधिनियमांचे कलम 20 च्या कक्षेमध्ये आहेत वा नाहीत याची दक्षता घेणे अत्यंत आवश्यक आहे. बनावट संस्थेच्या नोंदणीस आळा बसावा, संस्थेचे कार्यालय अनधिकृत जागेत असू नये या दृष्टीने आणि संस्थेचे कार्यालयाचे जागेबाबत भविष्यात अडचणी, तक्रारी व वाद उद्भवू नये यासाठी संस्थेच्या पत्त्याबाबतची खात्री करणे आवश्यक आहे. संस्था नोंदणी अधिनियम 1860 मध्ये तरतूद नसली तरी वरील प्रमाणे पूर्तता करून घेऊन संस्थेचे कार्यालय ज्या जागेत आहे त्या जागेच्या मालकाचे ना हरकत प्रमाणपत्र घेण्यात यावे. तसेच संस्थेच्या पत्त्याबाबतचा योग्य तो पुरावा अर्जदाराचे शपथपत्रासोबत असल्याची खात्री करण्यात यावी.

मा.मु.टुले,
धर्मादाय आयुक्त,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

मुंबई,
दिनांक :-